

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za pol leta „ 3.—; „ 4.50 „
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25 „

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.

Na naročbe brez priložene naročnine se upravnistvo ne ozira.

EDINOST

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 28. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglašil in oznanila se račune po 7 nov. vrstica v petiti; za naslove s debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javne zahvale, smrtnice itd. se račune po pogodbi.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravništvo v ulici Carintia 28. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„Edinost“ je modro.

Vabilo na naročbo.

Minolo je tretje četrtletje trinajstega tečaja „Edinosti“. Usojamo se tedaj slavno p. n. občinstvo najljubše vabiti na novo naročbo, ter prosimo ob enem naše gg. naročnike, kojim sedaj naročnina izteče, da jo o pravem času ponové, kajti brez točne podpore nam je nemogoče svojo težko nalogo izpolnjevati.

„Edinost“ stane:

Za vse leto f. 6.—
 Za pol leta „ 3.—
 Za 1/4 „ „ 1.50

One gg. naročnike pa, kateri so nam še na dolgu, prosimo, naj svoj dolg poravnajo, ker se jim sicer list ustavi.

Upravništvo „Edinosti“.

Prva narodna šola v Trstu.

Vrabei na strehi prostorne mestne kolibe čivkajo mnogo let o merilih, katerih se služi slavni naš magistrat, kadar ima odmeriti v Trstu stanujočim Slovincem mrvico pravice. Sram nas je uže, tožiti svetu, kako spoštuje mestna oblast naše pravice; kajti kdor ne pozna težki naš položaj v vseh podrobnostih, očital nam bode zanesenost in malemarnost. Vsem onim pa, ki nas morebiti obsojajo zaradi počasnih napredkov na narodnem bojišču, bodi rečeno, da smo ukljub vsej svoji marljivosti in zavednosti liki kaplja vode, katera ima v vstrajnostjo polagoma izvoliti trd kameu. Tej primeri ne bodo oporekali nepristranski krogi. Kdor koli se je zanimal za boritev naših rojakov v mestu zaradi narodnega svojega obstoja proti ptujemu, samopašnem nasilstvu, pritrđil bode, da je storila nemogla kapljica podpolno svojo dolžnost, kajti prodrla je z svojo vstrajnostjo trditi, mogočni kamen, s katerim so nam zapirali naši protivniki pôt do napredka, do duševnega razvoja.

Kjer zahtevamo to, kar nam dovoljuje zakon, stavi nam se nasproti preteči „veto!“ našega magistrata, ki nam vleva med vrsticami večni svoj: „Ego autem censeo“, to je po naše: „Dokazali smo vam Slovincem uže o vsakej

priliki, da niso za vas tržaška tla. Molčite zatorej!“ — Ta navidezna mogočnost pa vendar ni prestrašila junaških naših boriteljev. Delali so in delali, dokler niso prebili in odvalili kamen na potu in danes gledajo radostno na plod svoje neustrašljivosti. kazoč ponosno na najnovejše, neumrljivo svoje delo, na slovensko osnovno šolo pri sv. Jakopu.

Bilo bi samohvalno, navajati vse zapreke, s katerimi so se imeli boriti vli zastopniki naše podružnice družbe sv. Cirila in Metoda; zadostuje omeniti, da so bile vse moči na pravem mestu. Da se je ustanovila prva slovenska osnovna šola v Trstu in odprla se danes dopoldne, zasluža je vseh rodoljubov, podpirajočih družbo sv. Cirila in Metoda. Odprtje te šole pa je vелеvažen korak v zgodovini primorskih Slovincov, kajti sedaj še-le se začne prava, nekaljena narodna vzgoja naših sinov. Velevažni današnji dan ostane neizbrisljiv našim potomcem, kateri bodo uživali plôd bojevanja svojih prednikov na trdnji, neomahljivej podlagi, spominjajoč se današnjega našega gesla: „Slovan mora na dan!“ Citati bodo v prihodnjem slovenskem veku o vstrpljivosti svojih pradedov in današnja naša priboritev prikazala se jim bode kakor pravi temeljni kamen slovenskega življa v Trstu, na katerem se je razvila narodna zavednost, do slej prezirana celo od lastnih sinov. Priznali bodo pa tudi naši potomci, da smo pravo zadeli z našo trditvijo: „Narodna šola je prva podlaga narodnej omiki.“ Prvi, najvažnejši korak je storjen. Sedaj je razvoj našega življa odvisen le od Vas slovenski rodilji. Vi morate v prvi vrsti spoznati visoko važnost narodne šole; vi morate misliti na bodočnost svojih otrok; vi morate opustiti dosežanje predsodke o neveljavnosti krasnega našega materinskega jezika v tržaškem mestu ter poudčevati svojo deco v tem smislu, da priznavajo kjerkoli treba slovansko svojo narodnost, da kličejo vsikdar ponosno našim nasprotnikom: Slovani smo! — Ako podpira domača vzgoja trudapolno delo učiteljev, gotova nam je bodočnost in najzagrizeljši protivnik nam ne bode mogel očitati, da iščemo hlastno svojo vzgojo pri tujih narodih. Oklenite se zatorej mladega zavoda, dokažite svetu, da ste željno

celo do pisarja v loterijski kolekturi ponižal.

To pot radosti gospoda Grlice ni nič kalilo. Saj to ni bilo več tešilno jabolko, kakor je je oče rodbini pokazoval: to pot vtelesila se je sanjarska nada v določeno mesto, z določenim plačilom in z uže odločenim rokom, kedaj ima nastopiti. Ni treba dodati, da je ta promena v razmerah zelo oslabila učinek poslednjega maha, na kojega se je bil razljučen gospod Jastrebov pripravil. Obnovil je naposled drugo ekskutno prodajo premičnine soprogo in soprogoine. Dneve do te prodaje bilo je možno na prstih seštet. Drugikrat videli bi bili za tem trpkim kelihom le globoko, temno, nedozirno propast, sedaj so uzrli tam novo življenje — se ve, življenje v prognanstvu za to trumico ljudij, kojim so sveteli v domovini le trpki spomini!

Na odločeni dan — bil je to ob jednem dan, ko se je imela dražba vršiti, — žuril se je gospod Grlica v hotel, da bi prejel grofove instrukcije.

Ko pri vhodu povpraša po grofu, odmaje ozleceni vratar tako odločno z glavo, da se zlati šop na klobuku še dolgo potem ni mogel vpokojiti in prasne v ta ničeljni smeh. „Haha, — gospod grof! Ta se je račil drugje nastaniti. Prebiva v trdi in prostrani palači, ki ima le nekoliko

pričakovali slovenske osnovne šole v mestu, katera je v čast vašej zavednosti in na korist vašemu narastaju. Ako ne ostanete zaspani, sledila bode prvej osnovnej šoli s časom druga, tretja, četrta — ali vsa naša bodočnost zavisi le od zavednosti starišev. Ne zabite zatorej: Prva slovenska ljudska šola v Trstu je odprta!

Iz deželnih zborov.

Deželni zbor goriški.

(VII. seja dne 25. septembra 1888.)

O 5. uri popoldne izjavi deželni glavar, da je zbrano postavno število poslancev ter začne sejo. Svojo odsotnost sta opravičila poslanca Jenko in baron Ritter, prvi z boleznijo v družini, drugi z opravi zunaj mesta; a zadnji pride kmalu potem v zbornico in vztraja v nji do konca. Namestnik deželnega tajnika prebere zapisnik prejšnje seje, prej v slovenskem, potem v italijanskem jeziku, ki se odobri brez ugovora. Deželni glavar naznani, da vsled dopisa, došlega od visokega c. kr. ministerstva notranjih zadev po veleslavnem namestništvu v Trstu, je Nj. c. kr. apostolsko Veličanstvo blagovolilo na znanje vzeti in zahvaliti se na izrazu najzvestejše udanosti, ki ga je izjavil deželni zbor goriški v svoji prvi letošnji seji. Potem preide zbornica k predmetu, ki so bili postavljeni na dnevni red te seje.

V imenu deželnega odbora poroča dr. Verzeznassi o premembi § 5. deželne postave z dne 29. novembra 1863 o skladnji stroškov za cerkve in duhovnijska poslopja. Po predlogu, ki se v zbornici soglasno sprejme, bodo duhovski nadarbeniki ali prebendarji v bodoče le tedaj dolžni skladati za imenovane stroške, kadar bode presegal njihov fatirani dohodek 600, oziroma v mestih 700 gl., to je najmanj plačo, katero določuje samostalnim duhovnikom po različnosti kraja državna postava z dne 19. aprila 1885. (državnega zakona št. 47.)

Dr. vit. Tonkli poroča v imenu istega odbora o prošnji goriškega mesta, da bi se mu dovolilo vzeti na posodo novih 235,000 gl. za razne zgradbe, in sicer kot dodatek k daru viteza Fumigalli za ljudsko šolo, ki se zida pod Kostanjevico 8,000 gl.; za zgradbo premoženega skladišča v novi topničarski kasarni vsled uradne po-

tesne sobice in nad potrebo mnogo mrež v oknih.

„Kaj pravite?“ zakrikne gospod Grlica ves prestrašen.

„Aj, kaj pravim? da imajo v kletki vso to lepo družbo: gospoda grofa, njegovega tajnika, posredovalca služb in kakor so se še vsi ti preizvrstni tički nazivali. Da so jim ustavili sleparsko rokodetstvo in da so je oskrbeli z zapahom in gradom, da bi ne mogli dalje poštemim ljudem denar iz žepa tihotapiti. Kakor se po vsem vidi, jim je tudi nekaj vašega perja v krempljih ostalo.“

Gospod Grlica ni mogel, ni hotel še verjeti. Stoprv, ko mu je portir do zadnje črtice razložil, ko mu je pokazal v novinah poročilo o njihovih sleparijah in kako se jim je na sled prišlo, ko so i ostali hotelski služabniki portirjevo pripovedovanje potrdili, presvedočil je samega sebe, da je postal žrtva prostih prekanjencev.

Pobit odide iz hotela. Proč so tedaj, za vselej proč sanje z Mazurom, z snežnim lesom! V Jastrebovih krempljih ostane, v njih skrivati. Napejal se bo, da se od danes na jutri preživi, gledal bo bedo svoje obitelji, poslušal njene očitke. Globlje in globlje bo padal. Glej, i mesto v kolekturi je izgubil; bog ve, kje si bo jutri skorjo hleba služil!

Poslednje krajcarje izvalili so mu

hvale 15,000 gl.; Alfredu grofu Coroninu za odkup pitne vode in potrebnega sveta v Kronbergu vsa sklenjena pogodbe 30,000 gl.; za osušitev zemljišča na novem pokopališču po načrtu Hoevelnovem 9,500 gl.; da se prenese pokriti osrednji trg na svoje zemljišče pod vojaškim skladiščem, 50,000 gl.; za razširjenje kronberskega vodotoka z širšim cevimi in za novo razpeljavo vode po mestu 56,000 gl.; za podroben načrt novega vodotoka (!) 10,000 gl.; za cerkvico na novem pokopališču gl. 10,000; v napravo rezervnega zaloga gl. 15,000; skupaj za dela in rečeni zalog znesek 208,000 gl. Blizu 3,500 gl. bi stala dolžna pisma in obrestni odrezki (kuponi); ostali znesek 13,500 gold. (ki manjka do svote 235,000 gl.) bi se uslužil pri sprejemanji posojila s tem, da bi si upniki pridržali na vsakih 100 gl. nekoliko forintov. Deželni zbor dovoli zahtevano posojilo razen vsote za rezervni zalog, ki naj se zbira iz aktivov, a ne z izposojenim denarjem. Glede načrta za nov vodotok je rečeno, da mora biti v resnici podroben za kak določen studenec, in da se ne sme denar porabiti za splošne, meglene študije. O cerkvici na pokopališču je rečeno, naj se začne še le tedaj zidati, ko se pokaže uspeh novih sušilnih podjetij na tem zemljišču. Pri sprejemanji posameznih svot tega posojila bode moral magistrat predložiti natančen načrt dotičnih del.

Cestnemu odboru korminskemu poroča se polovica stroškov, katere je stalo popraviljanje mednarodnega mosta čez Idrijo pri Bračanu, namreč znesek 103 italijanske lire (po 40 kr. v zlatu ali 49 kr. v papirji) in 15 centezmov. — Glede odškodne za pokončane vinograde vsled okuženja po trtni uši se sklone, da tretjino odškodnine plača, ako bi to slučaj nanesel, dežela. — Cesta med Marjanom in Frato sprejme se med skladovne ceste.

Dr. Nikolaj Tonkli poroča v imenu finančnega odseka o premembi postave zastran postopanja o zemljiščno-odveznih in uredbnih zadevah, katera se sprejme brez premembe po vladnem načrtu. Isti poslanec poroča o vladnem predlogu zaradi uredbe plač verozakonskih učiteljev ali katehetov. — Predlog se sprejme po vladnem nasvetu, izvzemši nekatere določbe, ki so dajale pravico imenovanja ter določevanja plač in nagrad deželnemu šolskemu svetu. Po predlogu poslanca Del Torre dale so se te pravice okrajnim šolskim svetom.

sleparji iz žepa. Danes rano isprosil si je poslednji hčerini zaslužek za pot. Ko bo ta znesek potrošen, s čim umiri glad svoj miljenec? kaj bo iz njih? Krog in krog beda, sramota, pogin . . .

V tem dotakne se nekdo njegove rame. Pred seboj ugleda znanoga človeka z velikimi mednimi gumbi. „Idite z nami. Tu bi bilo to javno pohujšanje.“

„Česa hočete?“ vpraša gospod Grlica sodnijskega sluga, ki ga vleče seboj do vhoda.

„Malenkost, Tu si je pridobil gospod Jastreb proti vam tako zvano ulično ali žepno rubežen. Dovolite laskavo, da se presvedočimo, nimate li kakih vrednostnih predmetov pri sebi.“

Gospod Grlica se ni prav nič protivil. Gospod Jastreb mu je potegnil pred vsem s prsta prstan, kojemu je bil slavno prisegel. Pak so mu vzeli iz žepov razne drobnarije in mošnjo s poslednjimi, od Julije posojenimi krajcarji.

Gospod Grlica je prosil, da bi mu gospod Jastreb skromen del pustil. Vsled prigovarjanja sodnijskega sluga je veritelj v to privolil.

Ko so ga pustili, opotekal se je obrani dolžnik po ulici dalje. V glavi mu je čudno šumelo, a včasih prozvenevala je v tem šumu kakor iz daljine melodija božičnoevečne škatlje, v kateri je igralo.

PODLISTEK.

Jastreb contra Grlica.

Češki spisal Svatopluk Čech; prevel M. Vrnilež. (Dalje.)

Za nekoliko dnij na to pelje tajnik svojega priporočenca v hotel, kjer se je bil gospod grof nastanil. Gospod Grlica ugledal je konečno z oči v oči osobo, koja si je bil v mislih tolikokrat slikal in koja je bil uže zavrgel v kraljestvo nespelnih sanj. Ali razven obrunka na čelu ni našel na grofovem obličji nikakove podobnosti z sliko, kakršno si je bil on o njem stvoril. Jedino globoko stališče, koje je zavzemala gladko postrizena glava tajnikova pred tem vsakdanjim, neznatnim pojavom, pokazovalo je na njegovo visokost v društvu. Neugledni gospod naznani zadirčno Grlici, da ga vsprejme v službo in da mu poda čez deset dni na tem mestu obširnejšega pouka.

Ko sta opravila, stisnil je srečni gospod Grlica tajniku v roko obljubljeno darilo kot zahvalnost in je letel na perutih davno nepočutene radosti proti domu. Sedaj naj gospod Jastreb pa le prodaja! Najrajši bi bil še danes vse vkup pustil v njegovih krempljih in z veseljem srcom ostavil mesto in domovino, kjer se je bil

Poslanec Ferjančič poroča v imenu legalnega odseka o peticijah ajdovskega županstva in „Slov. Jeza“ v Brdih, da bi se premenil deželni volilnik v tem smislu, da bi bilo v skupini mest in trgov vsako mesto in trg tudi volilni okraj ali volišče in bi v tej skupini imeli volilno pravico razen občinarjev, ki volijo pri občinskih volitvah v I. in II. razredu, tudi vsi tisti volilci III. razreda, ki plačujejo najmanj 5 gl. izravnega davka (petakarji). Poročevalec dokazuje v svojem obširnem poročilu, da prememba se mora skleniti v obeh oziroma h kratu, ker bi drugače ne dala onega povoljnega uspeha, ki se sme in mora od nje pričakovati. Glede pa na to, da so potrebne mnoge in obširne študije, predno se more natančno in z številskimi označili, kakne nasledke bi imela taka prememba v volilnikih posameznih mest in trgov, ki volijo v tej skupini, kakor tudi v celih volilnih okrajih (prav za prav, ker je bilo znano, da italijanski poslanci so absolutno ali popolnoma nasprotni zahtevanim premembam), nasvetuje poročevalec, naj se odstopijo peticije deželnemu odboru z nalogo, da napravi potrebne študije v tej zadevi in da predloži prihodnjemu deželnemu zboru svoje morebitne nasvete o tej stvari. Pri glasovanju za ta predlog ustali so slovenski poslanci kakor zid, a italijanski običali so na svojih sedežih kakor skala, in predlog je propadel.

Prošnja Vedrijanske občine, kolikor zadeva podporo občinski cesti, se odbije, kolikor namerava premembo deželne postave za vzdrževanje cest; rešena je uže v lanskem sklepu deželnega zbora, s katerim se je naložilo deželnemu odboru, naj pretuhta in pretrse rečeno postavo ter naj predloži svoje nasvete v tej zadevi deželnemu zboru. Zato se prošnja odstopi deželnemu odboru, da se bode na njo oziral, ko bode predlagal premembo imenovane postave.

Dr. Maurovich poroča v imenu finančnega odseka o proračuna deželnega zaloga za l. 1889. Troškov bode imel ta zalog 258.505 gl., svojih dohodkov pa le 160.526 gl., tako da se pokaže primanjkljaj gl. 97.979, kateri se zviša do 106.500 gold., ako se došteje še znesek 8.500 gold., ki ga namerava dežela vrniti na račun svojega dolga. Da se založi ta primanjkljaj, tirjala se bode leta 1889. naslednja doklada: 1. po 8% na skupno svoto državnih zemljišnih davkov; 2. po 12% na skupno svoto drž. najemnine, hišnine, obrtnine in dohodnine; 3. po 20% na užitnino vina, mošta in mesa; 4. davščina 50 kr. od vsakega hektolitra na drobno potočnega piva. Zastran načina, po katerem se ima tirjati dež. davščina od piva, zlasti zaradi oseb, od katerih, in pogojev, pod katerimi se ima pobirati glede kontrolnih oblasti organov, katerim je izročeno pobiranje, in glede kaznovanja prestopkov veljajo jednaka pravila, kakor za pobiranje vinskih užitnin. — Predlog zastran doklad zemljišno-odveznega zaloga sprejme se tudi v tretjem branji in tirjala se bo v ta namen doklada 9% na vse državne izravne davke. —

Ko so bili razpravljani vsi predmeti, ki so bili na dnevnem redu, oziroma vsi, ki so bili predloženi letošnjemu deželnemu

Gospod Grlica obstoji pred prodajalnico, kjer so bile puške na prodaj. Šel je notri in se čez čas zopet na ulico vrnil, skrivaje nekaj pod suknjo. Poklical je najemnega voznika in se dal peljati do najbližjega hotela. Tam si je najel sobo in naročil steklenico rdečega vina. Ko so mu je prinesli, zavrtel je ključ v vratih.

Eksekutivna dražba pri Grlici je bila izvršena. Obiteljski salonček je doživel dan najglobokejšega ponižanja svojega. Napolnil se je s prosto koristoljubno druhaljo, skozi koje je pronikal smešni, pevajoč, vreseč glas, glas, dohajajoč iz zivavih ust rdečega, bizarnega, kovčovo nepremičnega obličja, s kakoršnim se je ponašal sodni klicar. Jednostavni, vriskavi ta glas podobal je zvoku, dohajajočemu iz dobljine brezdušnega, kovčevnega stroja. In posamičnim krikom njegovim sledil je sedaj smeh, sedaj zaničljiva tihoča, sedaj kupaželjni šum.

Mej kupojočo gnječo, v koji je prevladal hasnjivi kor, odlikoval se je mlad človek v prosti obleki, s potno torbo ob strani. Njegovo obličje je bilo sicer važno in plemenito, ali ne dosti pravilno; in redka, brezbojna brada ni mu kaj prispevala v njegovo okrasbo. Ta človek je budil sostrast ostalih s tvrdoglavnostjo, s koje je nekoje predmete gonil, osobito pa različne figure, večje nakite in toaletne stvari dvomne cene. (Konec prih.)

zboru v razpravo, spregovori deželni glavar Franc grof Coronini ter poudari, da so se to leto in vsa leta sejne dobe, ki gre h koncu, razprave vršile mirno in dostojno, da so se deželni poslanci, če tudi razne narodnosti in raznega prepričanja, vselej sporazumeli, kadar je šlo za korist dežele in za veljavo visoke zbornice, da sme tudi o goriški zbornici reči, kar velja o ženskah, da je namreč najboljša, o katere se najmanj govori. — Na glavarjev poziv vskliknejo poslanci navdušeno trikratni: živio! in evviva! presvitlemu cesarju in predsednik sklene sejo in letošnje zasedanje ter sejno dobo, ako ne pride kaj izvanrednega. Dr. Pajer zahvali se dež. glavarju za umno in modro vodstvo v imenu italijanskih, dr. vitez Tonkli pa v imenu slovenskih poslancev. Deželni glavar se prijazno zahvali; na to se poslanci razidejo ob 7¼ uri zvečer.

Deželni zbor kranjski.

(III. seja 13. septembra 1888.)

(Dalje.)

V imenu finančnega odseka poroča poslanec Šuklje o računskem sklepu normalno-šolskega zaklada:

Vsled večjih dohodkov, oziroma manjših troškov v dejanskem iznosu se je iz dež. zaklada na mesto

proračunjenih . . . gl. 103.600 — v pokritje primankljaja normalno-šolskega zaklada potrosilo le . . . 87.116.62½

torej se je prihranilo gl. 16.483.37½

Računski sklep se odobri.

Poslanec Dev poroča o proračunu in računskem sklepu deželno-kulturnega zaklada. Proračun iznaša za l. 1889 v potrebnosti 4480 gl., zaklada pa istooliko. Računski zaključek za l. 1887 kaže skupno svoto vseh dohodkov 8205 gold. 83 kr., zatoraj za gl. 110.82 menj, kakor je bilo proračunjeno. Skupno premoženje iznaša gl. 2825.25.

Poslanec Klun poroča v imenu finančnega odseka in nasvetuje: 1. Deželnemu odboru se naroča, da kupi 300 izvodov knjige „Vrtinarstvo“, katero je spisal A. Pirc, tajnik kmetijske družbe, in založila kmetijska družba kranjska in da brezplačno prepusti vsaki ljudski šoli po jeden izvod. 2. V ta namen se dovoli kredit v znesku 300 gl. iz dež. zaklada.

Poslanec Stegnar nasvetuje sledeče dostave k nasvetu finančnega odseka, da se 1. izreče po deželnemu zboru gospodu Gustavu Pircu za izvršno spisano knjigo zahvala deželnega odbora; 2. in se deželnemu odboru naroči, da se zdela nekaj normativ, kako ravnati s šolskim vrtom.

Poročevalec Klun se protivi temu nasvetu. Priznanje se je itak izreklo g. Pircu za njegovo izvršno spisano „Vrtinarstvo“ v poročilu finančnega odseka, deželni zbor pa mora vendar bolj štedilen biti v taci zadevah. Kar se tiče normativa za šolske vrte in pouk kmetijstva, je to stvar, katera se naroča deželnemu odboru v pogovoru s ces. kr. deželnim šolskim svetom.

Pri glasovanju odklonijo se nasveti posl. Stegnarja in vsprejmo se predlogi finančnega odseka.

Dr. vitez Bleiweis-Trsteniški poroča o računskih sklepih različnih dobrodelnih dež. naprav za l. 1887. Prihodki pri bolnišnem zakladu iznašali so gl. 116.644.65, troški pa 119.199 gl., torej za gl. 2914.74 menj, nego se je proračunilo. Skupno premoženje iznaša gl. 161.413.86.

Blazniški zaklad je imel prihodkov gl. 54.461.16, troškov pa gl. 171.528.70. Skupno premoženje iznaša 124.612 gl. 48 kr. Porodišni zaklad je imel prihodkov 6426 gl. 76 kr., troškov gl. 6543.94½. Čista imovina iznaša gl. 2661.39½. Najdenišni zaklad je imel prihodkov gl. 4457.23, troškov pa gl. 8165.70. Skupna imovina iznaša gl. 3391.54. Vsi ti proračuni se odobre in ker se je pokazalo, da so troški za dobrodelne naprave zopet narastli, vsprejme se po finančnem odseku nasvetovana resolucija, da se deželnemu odboru naroči, naj zdravnike v dež. bolnici, z ozirom na ogromne troške, katere ima dežela za dobrodelne namene, v novič pouči, da ne bodo pri ordinaciji zapisavali preveč mesa in vina. Resolucija se vsprejme in potem s prošnjo občine Dol v Kamniškem okraju za 500 gl. podpore za neko na Raki preskrbljeno žensko izroči odboru v rešitev. — Potem se seja sklene.

IV. seja dne 21. septembra 1888.

Prebere se dopis, v katerem deželno predsedništvo naznanja deželnemu odboru, da je Nj. cesarska visokost cesarjevič nadvojvoda Rudolf s cesaričinjo Štefanijo z veseljem na znanje vzel povabilo deželnega

zbora k slovesni otvoritvi po njem imenovanega deželnega muzeja Rudolfinum, da pa žal temu povabilu ustreči ne more. Po tem odgovoru odpade seveda tudi odposiljatev dež. deputacije na Dunaj.

Deželni glavar dr. Poklukar pravi, da je vsa zbornica gotovo z velikim užalenjem vzela na znanje, da letos zvesta dežela Kranjska ne bode imela sreče videti na svojih tleh presvetlega cesarjeviča Rudolfa in presvetle cesaričnje. Deželni glavar je uverjen, da ves zbor pridružuje po presvetlem cesarjeviču izraženemu obžalovanju, da ne more priti, gotovo zaradi preobilnega posla, ki se mu je naložil v korist vojaštva. Upajmo pa, da to, kar se letos ni moglo zgoditi, se kmalu zgodi. Zbor vzame poročilo na znanje.

Vladna predloga za načrtom zakona, v katerem se izdajajo na podstavi zakona z dne 17. junija 1888 l. dež. zakona. št. 99 določila o plačilu za verski pouk, izroči se finančnemu odseku.

Poslanec Luckmann poroča o računskem sklepu zaklada prisilne delalnice za l. 1887. Računski sklep se odobri. Skupna imovina znaša gl. 132.768.75½ in se je premoženje prisilnega zaklada leta 1887. za gl. 11.680.08½ promnožilo. Dohodki fabriškega zavoda in zaslužki prisiljenecv znašali so gl. 32422.65.

Poslanec Luckmann poroča v imenu finančnega odseka o proračunu zaklada prisilne delalnice. Skupna potrebnost iznaša 90.410 gl. zaklada pa 105.196 gl., zatorej se kaže presežek 14.776 gl. Proračun se odobri.

O prošnji požarne brambe na Bledu za podporo poroča poslanec Klun v imenu finančnega odseka in nasvetuje, naj se prošnja izroči deželnemu odboru s priporočilom, da kolikor moči izdatno podporo dovoli iz zaklada, v katerega donajajo zavarovalna društva, kakor zbor odobri.

Poslanec Klun poroča v imenu finančnega odseka o oddelku letnega poročila deželnega odbora, o Holzapfelnovi ustanovi za gluhoneme, o katere je deželni zbor l. l. sklenil, da bi se nje premoženje izročilo v deželno oskrb, in da bi se iz Holzapfelrove ustanove napravilo 20 ustanov po 150 gl., za gluhoneme v zavodu šolskih sester „de Notre Dame“ v Št. Mihehu pri Rudolfovem. A ministerstvo prošnje deželnega zbora dozdej še ni rešilo, zatorej ne more deželni zbor o došli prošnji ničesar ukreniti in nasvetuje, da deželni zbor prošnjo za ustanovitev gosp. Holzapfelrove ustanove v deželno oskrb pri ministerstvu ponovi, čemur zbor pritrdi. Prošnji Marije Ivane Oblak, prednice šolskih sester, učiteljice gluhonemnih v Šmihelu, in Marije Igonde Pavlin, šolske sestre v Šmihelu za podporo, izroči se deželnemu odboru v rešitev, da, ko stvar natančneje preišče, dovoli podporo, za kar se mu dovoli kredit 300 gl.

Poslanec dr. Papež poroča v imenu finančnega odseka o samostalnem predlogu o preuredbi § 13. deželnega volilnega reda. Poročevalec pravi, da se je število volilcev Ljubljanskih po novem volilnem redu, pomnožilo vsaj za 1000, in čeravno je mej njimi mnogo žensk, katere nimajo volilne pravice za deželni zbor, ostane še vendar veliko število volilcev, ki po stari določbi ne bi imeli pravice voliti v deželni zbor, zatorej nasvetuje, da se vsprejme sledeči zakonski načrt:

Po nasvetu deželnega zbora Svoje vojvodine Kranjske ukazujem tako: Člen I. § 13. zakona z dne 29. maja 1884 dež. zakona št. 10, je v svoji dosednji besedi razveljavljen in namesto njega stopi naslednje določilo: § 13. Poslance v § 3. naštetih mest in trgov volijo direktno vsi tisti občani, kateri imajo po posebnem občinskem statutu mesta Ljubljanskega ali po občinskem zakonu z 17. februarja l. 1876. pravico voliti občinski zastop mest in trgov, sestavljajočih jeden volilen okraj in kateri niso po § 18. deželnozbornskega volilnega reda izključeni od volilne pravice in kateri a) v občinah s tremi volilnimi razredi spadajo v prvi in drugi razred in kateri v tretjem razredu plačujejo najmanj po pet goldinarjev cesarskega direktnega davka na leto; b) v občinah, ki imajo manj ko tri volilne razrede, pa tisti po visokosti letnega cesarskega direktnega davka izvršeni občinski volilci, ki plačujejo prve dve tretjini vsega tega davka in razven teh tisti, ki plačujejo najmanj po pet goldinarjev cesarskega direktnega davka na leto. Tem je prištevati tudi častne meščane in vse tiste občane, kateri imajo po § 1. točki 2. občinskega volilnega reda te dežele volilno pravico brez oziroma na to, plačujejo li davek, ali ne. Člen II. Ta zakon stopi v veljavnost s tistim dnevom, ko se razglaši. Člen III. Mojemu ministru notranjih stvari je naročeno izvršiti ta zakon.

V splošni razpravi se nikdo ne oglasi k besedi. Deželni glavar dr. Poklukar konstatuje, da je za preuredbo deželnega reda navzočih ¾ vseh poslancev in da morati najmanj dve tretjini poslancev za preuredbo glasovati. Prvi člen zakona vsprejet je z vsemi (31) glasovi, ker so tudi nemški poslanci zanj, isto tako drugi člani. —

Zakonski načrt se vsprejme tudi v tretjem branji jednoglasno. (Konec prihodnjic.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Naravno je, da se vsi avstrijski listi bavijo sedaj, ko je nemški cesar gost našega vladarja, skoro izključivo s tem dogodkom. Razmere naše in nemške države pretresajo se z raznih stališč. Nemci in njih glasila trde, da je samo v trdni in neločljivi zvezi z Nemčijo vsa sreča in vsa bodočnost Avstrije. Slovanski listi sodijo stvar z drugega stališča. Mi poznamo Nemce in vemo, da zveza z Nemčijo ne more uroditi za nas dobrega sadu. Uže sedaj mogočni Nemci in Madjari, postali bi, ako se njih želje, ki je spajajo s to zvezo, vsemogočni; ter bi to vsemogočnost upotrebili proti nam. Mi smo prepričani, da se more samo tedaj Avstrija lepo razvijati in uspešno napredovati, ko bode živele v dobrem in zanesljivem prijateljstvu z Rusijo. Iz tega stališča promatrati so tudi slovanski listi pohod nemškega cesarja na Dunaju, govorili so z vsem spoštovanjem o nemškem vladarju, povdarjali so pa svoje slovansko stališče. Pri slavnostnem banketu na čast nemškemu cesarju in pri vseh drugih državnih slavnostih ni bilo zastopano češko in poljsko plemtvo. Pri banketu napilo je Nj. Veličanstvo naš cesar visokemu svojemu gostu in vsej nemške cesarske obitelji. Naš cesar je dal v gorkih in presrečnih besedah izraz svojemu veselju na prijateljskih odnosjih obeh cesarskih obitelji, kakor tudi na zvezi obeh držav, katera je narodom na korist. Nemški cesar se zahvali na tej napitnici ter pravi, da z svojim pohodom vrši sveto dedščino po njegovem dedu, ter napija, čuteč izkušeno in nezlomljivo prijateljstvo, na zdravje slavnega svojega zaveznika in cele cesarske obitelji. Naš cesar koj na to napije tudi nemški vojski, kot sijajnemu vzoru vseh vojaških čednosti. Cesar Viljem odgovori: Pijem na zdravje avstro-ogerske vojske. Naši Avstro-ogerski tovariši naj žive! Videti je bilo, da so napitnice našega cesarja bile mnogo toplejše in bolj vroče, nego pa zahvale nemškega cesarja. Naši vojski je Viljem II. napil, ne da bi niti ene njenih lepih čednosti omenil. Nemški listi trudijo se prepričati svet, da so bili odgovori prav tako vroči, kakor napitnice; trezni opazovalec pa se jim ne da pomotiti. Vse slavnosti imele so strogo dvorski značaj. Dvorske osebe, visoki dostojanstveniki in častniki so imeli povsod glavno ulogo; Dunaj in njega prebivalci pa niso bili ni na pol tako navdušeni in slavnostno nadahneni, kakor to trde poročila dunajskih listov. Baš nasprotno; Dunaj je pridržal svoje staro apatično lice. Ne da se pa tajiti, da ima tudi ta pohod svoj političen pomen; važnost in veljavo tega sestanka pokaže se pa še le v daljni prihodnosti. Nemški cesar je podelil o tej priliki vnanjemu ministru Kalnokyju red črnega orla, oger-skemu ministru predsedniku Tiszi in nekaterim drugim visokim dostojanstvenikom pa druge rede in odlikovanja. Naš cesar je odlikoval tudi Viljema II. spremstvo, posebno pa grofa Herberta Bismarka. Ta se je bil odpeljal v Budapešt, kjer je bil njemu na čast banket pri ministru Tiszi. Z Dunaja šla sta cesarja na lov na Štajersko. Včeraj, v torek se je odpeljal Viljem II. v Italijo.

V češkem deželnem zboru je bila generalna debata o deželnem proračunu jako živahna in zelo zanimljiva. Mladočeški poslanci so vladno staročeško stranko, ki rada vsako stvar lepo na gladko, brez debat in prepričevanj, vzdrāmili iz te sladke harmonije. Dr. Vašaty, dr. Herold in Tuma so povzdignili krepko svoj glas na obrano liberalnih načel in prave narodne češke politike, ki mara priboriti svojemu narodu oni ugled in ono državno pravo, ki mu ide po njegovi zgodovini in po ulogi, katero je igral češki narod v preteklosti in jo igra sedaj v državi. Proti tem izvršnim govornikom vstali so Staročeši; posebno strastno je pa napadal šolo in novinstvo grof Fr. Thun. Govoril je

tako ostro, kakor bi hotel reči: „polovite in zaprite je“. Lepo in možko ga je zavrnil dr. Herold. Na to debato se ozirajo tudi dunajski listi v dolgih člankih ter se zelo jeze, da so Mladočehi pridobili v narodu tako velik upliv. Da, ti listi gredo še dalje, trdeč, da so baš oni prevzeli voditev češke politike, ker so primorali Staročeha, da tudi oni poudarjajo sedaj češko državno pravo, t. j. da zahtevajo državno samoupravo za dežele krone sv. Vaelava ter da se cesar avstrijski da kronati češkim kraljem. Tega se Nemci in židovski in madjarski zavezniki boje, zato kričijo in plašijo pred to „nevarnostjo“.

Vnanje dežele.

Jasno je, da je kralj Milan odločil zavreči vsak predlog o pomirjenju s kraljico. Kraljica Natalija ponujala mu je roko, kljub javnemu osramotenju, katero ji je povzročil. Dunajski in madjarski listi, ki so jo hoteli razglasiti kot nestrpno in častilakomno ženo, s katero ni mogoče živeti pod eno streho, postavljeno s tem njenim blagim ravnanjem na laž. Narod srbski pa, ki je vedno ljubil svojo kraljico, privleče se je še z večjo ljubeznijo k njej in ako bi Milan imel le malo čuta za pravico in le malo spoštovanja do svojega naroda, bil bi se pomiril s kraljico. Tega pa ni storil; baš nasprotno, hotel ga je žaliti, zato je odbil spravo. S tem je vrgel narodu rokavico; jo li bode ta vzdignil? Ristič je v tej pravdi igral grdo ulogo, a bil je le žrtev spletke Milana in Hristića. Kralj ga je poklical k sebi, naj posreduje med njim in kraljico da bi se spravila, če tudi je bil s Hristićem uže prej dogovorjeno, da ne vsprejme pomirjenja. Ristič je potoval v Bukarešt h kraljici, govorilo se je o ministarski krizi, sestavljalo se v duhu uže novo ministerstvo, narod je gojil uže nadejo, da mu napočijo boljši dnevi, a kralj se je ta čas posvetoval z madjarskimi juristi in z g. Hengelmüllerjem in ti so ga prepričali, da mora zavreči sprijaznenje z soprogo. V opozicijskih okrajih je proglasil Hristić obsedno stanje, katero raztegne kmalo čez celo deželo, kar pa niti treba ni, kajti na Srbskem vlada uže tako in tako samo groza in samovoljnost. Dunajski dopisnik „Mosk. Vedom.“ piše, da se je Milan zopet sprijaznil na Dunaji in da so mu obljubili obrano in podporo, ako bi se narod spuntal proti njemu. Da pa navstanejo resni nemiri, za to skrbi Hristić.

Na Bolgarskem se bliža kriza, katero najbolj pospešuje praznota državne blagajne. Bolgarski „državniki“ so mislili, da je Koburg kar zasuje z denarjem. A kneževi rodbini se neče razsipati milijonov za njegovo pustolovstvo, ki mora končati z neslavnim odhodom iz Sredca. Govorilo se je, da si bolgarska vlada hoče izposoditi 5 milijonov frankov v Bukareštu, a to je šlo po vodi. Pozneje so raznesli vest, da se ji je vender posrečilo udolžiti si 1 milijon a tudi to ni res, to ni bilo posojilo, ampak podpora drugih držav. Uradniki in častniki niso dobili plače uže od novega leta, zato je zelo oslabela njih udanost „prestolu“ Koburgovemu. Da bi vojakom kaj plačevali, na to niti ne mislijo. Država je dolžna samo posadku v Ruščuku 500 tisoč frankov. Vojaških vaj letos niso mogli imeti, ker ni bilo denarja; davki so pa pobrani uže za dve leti naprej. Kako dolgo bodo še trajale te razmere? Soditi po tem, so dnevi Koburgove slave šteti.

Turška vlada je prosila nemško vlado, naj jej pošlje pruskih podčastnikov, da izvečbajo turško vojsko ter uvedejo v njih čete nemške discipline in red.

Nemški listi so razjarjeni, ker je o velikih francoskih vojaških vajah predsednik republike odlikoval ruskega vojaškega zastopnika pred vsemi drugimi. Vsa poročila, katera je imel prideliti vrhovni zapovednik tujim zastopnikom, dal je ruskemu zastopniku, da je priobči tudi drugim. V Rouenu pa je predsednik republike med radostnimi klici naroda podal ruskemu zastopniku roko. Tudi k obedu, katerega je dalo mesto na čast vojski, bil je povabljen edini ruski vojaški zastopnik.

V Italiji je umrl senator Cesare Correnti v 69. letu svoje dobe. Pokojnik je sodeloval pri mnogih vstajah, ko so je Italija začela vzbujati in se osvobodjati. Correnti je bil pisatelj in časnikar, a kakor Crispi in mnogi drugi Italijani, pogazil je svojo prošlost, svoja načela, prava in pravice ter se vrgel Prusom v roke. Zdi se, kakor bi Italijani popolnoma pozabili na svojo prošlost, pokorno hodijo po poti, katero jim kaže Bismark ter se trudijo za-nj bolj nego za se. Italijanski poslanik na Dunaji je baje rekel, da se v kratkem

mora vneti boj, v katerega bo vpletena cela Evropa. O tej priliki Italija, naj uže zmaga ali naj bode tepena, mora kaj pridobiti. To nam pač jasno kaže, da Italijani ne drže preveč da svoje vojaške časti.

DOPISI.

Iz Trsta 9. okt. [Izv. dop.] (Razno-terosti.) Kdo ni še spoznal v par tednih resnice pesnikovih besed, kakó

„Življenje vse pojema in umira!“

Kdo ni še čutil, da smo v jeseni, ne da bi štel dneva za dnevom; da smo v času, kateri je uvod nemilej zimi!

Menim, da je tu pri nas najlože kaj tacega spoznati, da je tu najtežje ločiti se od lepih dni veselja in razvedrenja. Prej povsod godbe, petje, povsod izleti: na morji, na suhem, peš in železnicom. V Barkovljah, letos glasovitih Barkovljah, bo odselej vse tiho; sijajna kopelj je zaprta. Nebode slišati veselega govorjenja in smeha; ne bo radostnih klicov veselih veslarjev in mičnih brodnice: prvi in druge mornarji „per piacere“. Vse bo tiho in električne luči bi dolzega časa kar kimala, ako bi čutile svojo samoto.

In „Boschetto“, zeleni „Boschetto“ postane kmalu gol in zapuščen.

Predpreteklo nedeljo svirala je ondi godba, najbrže za letos zadnjikrat. Bila sem tam, ne vem, sem li šla zaradi prigo-varjanja drugih, ali zaradi prelepega dne; bodisi tako ali tako, bila sem tam. Zgodi se mi čestokrat, da prav pazljivo poslušam (tako bi si saj drugi mislili) a ne slišim; gledam, a ne vidim. Tako se mi je godilo i tega dne.

Svirala je mestna godba, o katerej so meščani uže dovolj govorili, navadne laške komade — kar se mi naenkrat zazdi, tãakor da se prebudim iz sna. Znani glasovi mi udarjajo na uho, glasovi dobro znani in meni srce božajoči — bili so glasovi lepe Zajčeve: „U boj!“ Kako da so do te prišli, ne vem; le toliko znam, da so jo svirali od začetka do konca in, da je mene pesen kar elektrizovala in bila bi godcem kar sama ploskala tolikega veselja. Mislim, da se Tržačanom ne bode čudno zdelo, ker sami dobro vedo, da je to bela vrana, ako se pri nas slišijo naši naprevi, posebno od mestne godbe. Tem bolj se bo pa moja radost čudna zdela slehernemu, kateri ne pozna naših razmer, kdor biva n. pr. v belej Ljubljani, kjer je kaj tacega čisto navadno. Ako pa berejo razne žalostne novice v „Edinosti“, znali bodo saj deloma naše okoliščine.

„Resnica v oči bode“ — a kaj hočemo? Čemu prikrivati si bedo, katere si nismo sami krivi in katera ne more biti nam na sramoto, saj: „Kar mogoče, to se je storilo!“ Čemu kričati: Trst je naš, kazati svetu to, kar ni res? Ko bi bil res naš, Slovenci bi ne bili, kot Trsta gospodarji, tako revni, da bi ne imeli še ene slovenske šole! Kolikrat se je vpilo in pisalo: Tu so slovenske tla, naša tla! Kaj pomaga vse vpitje brez dejanja! Kaj hočemo samo s tlemi v sedanjem veku, ko si ljudje ne napravljajo voč bornih, primanjkljivih šotorov, temuč lepe zidane hiše? Kaj hočemo s tlemi, če ni denarja „sveta gospodja“, da bi ž njim zidali svoj dom, svoje učilnice? Ali so pa res tla naša? Nekdaj so bila, a sedaj bi zopet nabirali denarja ter si na tem prostoru zidali šole, a ni tla niso več naša! Marsikdo bo hud, da tako govorimo, a do tega vodi me le prava ljubezen do naroda. Svet, ki ne pozna naših razmer, ki bere ali sliši besede: „Tu smo na svojih tleh“ veruje; kaj ve? In kaj poreče, ko nas obišče, ali kaj pravi sedaj, ko zna, koliko boja je za prvo slovensko šolo, za razred, kateri bodo Slovenci sami si vzdržavali? Kaj poreče na to? Izvestno, ne poznajoč naših razmer, nas bode obsojal, da smo bili zaspani in nemarni.

(Konec prih.)

Domače vesti.

Predsedništvo pol. društva „Edinost“ pozivlja gg. odbornike in namestnike k rednej seji v nedeljo 14. t. m. ob 10. uri dopoludne v prostore „delalskega podpor-nega društva“. (Via Molin piccolo št. 1). Prosimo, da pridejo vsi gospodje kajti razpravljati je o važnih predmetih.

*) Ne strinjamo se popolnoma! Da se i deluje, dokazuje nam odprtje slov. osn. šole. Brez zamere! Ur.

† Andrej Lauriha. Po dolgej in mučni bolezni preminol je dne 6. t. m. v Dolini bivši dušni pastir v Topolovcu v Istri Andrej Lauriha v 55 letu svoje dobe. Pokojnik bil je blaga duša; porodil se je 27. novembra 1833 v Dolini, izvršil je gimnazijo v Trstu. V prvi službi je bil v Tičanu, zatem v Buzetu in pri sv. Ivanu, naposled pa v Topolovcu, kjer je 24 let zvesto in modro pastiroval. Baval se je v prostih urah posebno s hrvaškim jezikom, bil je pravi rodoljub, pa tudi vzgled vsej duhovščini. Pri svojih ovčeah bil je radi izredne njegove ljubeznivosti posebno cenjen. Ne samo sorodniki — ampak tudi vsi prebivalci topološke kaplanije — tugujejo za njem. Večna luč naj mu sveti!

Slovenska ljudska šola pri sv. Jakopu odprla se je, kakor javljamo na drugem mestu, danes dopoludne. Skupna sv. maša bode zaradi raznih zaprek pozneje.

Kontrolno zborovanje domobrancev bode letos v kasarni pri sv. Ivanu in sicer v nastopnem redu; dne 25. in 26. imajo priti vsi oni, ki so uvrščeni neposredno v domobranski bataljon št. 72., tudi oni, ki so bili letos uvrščeni; dne 27. oni, ki so vstopili po izvršeni službi v stalnej vojski v imenovani bataljon; dne 28. vsi domobranci, ki pripadajo drugim bataljonom ter stanujo v Trstu, ali v okolici. Vsi udeleženci morajo prinesiti seboj vojaški list. — Zborovanje začne vselej ob 8. uri zjutraj. — Oproščeni so oni, ki stojé v zadnjem letu svojega službovanja, dalje oni, ki so se vdeležili letos vaj v orožji ali ki so bili letos sploh v aktivnej službi.

Vabilo na LXXXI. odborovo skupščino „Matice Slovenske“ v sredo 17. oktobra 1888. I. ob 5. uri popoldne v društveni hiši na Kongresnem trgu št. 7. Dnevni red: 1. Potrjenje zapisnikov o XXIII. rednem velikem zboru in o LXXX. odborovi seji. 2. Naznanila predsedstva. 3. Poročilo književnega odseka. 4. Poročilo gospodarskega odseka. 5. Ukrepi gledé 40letnice Nj. Veličanstva. 6. Poročilo tajnikov. 7. Druge posameznosti.

Konfiskacija. Številko 231 „Slov. Naroda“ zaplenilo je državno pravdnistvo zaradi uvodnega članka: „Nemščina v narodnih šolah in kranjski deželni zbor.“

Ilustrovan „Narodni Koledar“ za leto 1889. bode, kakor poroča „Slov.“ skoro dotiskan. Vsebina: Popolen kalendarij, koledar, kateremu so pridejana tudi slovanska imena, in cerkveni koledar. Nadalje: Genealogija cesarske hiše. Sedanji vladarji evropski. Splošnje določbe c. kr. pošte. Brzojavni cenik. Lestvica za pristojbine kolkov. Sejmi na Kranjskem. — Zabavni del: Štiridesetletnica cesarja Frana Josipa I. Naši zaslužni možje. Božja pota Slovencev. Na sveti večer. Smešnice. — Naznanila — „Narodni Koledar“ obsejal bode nad 8 pol. „Narodni Koledar“ naroča se v Narodni Tiskarni, Gospodske ulice št. 12, ali pa v katoliški bukvarni v Ljubljani. Cena 40 kr., s pošto 45 kr.

Lahonska kultura. Goriški „Sokol“ napravil je v predzadnjo nedeljo izlet v Podgoro. Lahonski pobalini zbrali so se na trgu, žvižgali in kričali na „Sokole“, da je bilo joj. Isto tako je sprejela ta svojat zvečer vračajoče se „Sokole“, napadla jih celo s kamenji, da se je moral umakniti do vojašnice na Travniku, kjer so vojniki razgnali razsajalce. Hvalevredno je možato postopanje „Sokolov“, kajti niso hoteli umazati svojo čast s tem, da bi mestnim pobalinom goriškim odgovorili z krepko pestjo. Karakteristično pa je obrekovanje italijanskih goriških listov, kateri zavračajo vso krivdo na „Sokolaše“, ne meneč se za to, da se je lahonska druhal ves dan dogovarjala in posvetovala, kako ima „Sokola“ napasti. Taki dogodki so res na čast goriškim razmeram!

Predzgodovinske najdbe pri sv. Luciji. Iskopavanje in odkrivanje predzgodovinskih grobov pri Sv. Luciji blizu Tolmina jako lepo napreduje. Ravnatelj tukajšnjega muzeja, g. dr. Karol Marchesetti odkril je letos 1270 grobov. Našli so se razni predmeti visoke vrednosti za zgodovinarja, kakor posode, prstani, zapestniki, igrle itd. Vseh grobov je odkritih do sedaj 2111.

Rimske najdbe v Ljubljani. Minoli teden so na neki njivi pri mitnici na tržaški cesti oratarji zadeli ob velik kamen. Mestni inženier g. Duffe in muzejski preparator g. Schulz sta stvar preiskala ter našla rimski grob, v katerem je bila 36 cm. visoka steklena žarica (pepelnik), 12,5 cm visoka posoda in dve steklenici za zolze. Blizu tam ob tržaški cesti našli so drug grob z raznimi starinskimi stvarmi. Grobovi so neki iz drugega stoletja po Kr. (Sl.)

Pred porotnike pridejo dne 16. t. m. obtoženi hudodelstva tatvine: Silvester

Perussin, Julij Baseggio, Franjo Zanneni, Nikola Ballo in Maria Laurenčič.

Statistika umrlih. Od 30. septembra do 6. t. m. umrlo je v Trstu 62 oseb in sicer 27 možkih in 35 ženskih. Po starosti jih je bilo: 19 do 1., 18 do 5., 1 do 20., 4 do 30., 3 do 40., 6—60., 10 do 80. leta in 1 preko 80 let. Lani je umrlo v istej dobi 51 oseb več. Povprečno je umrlo izmed 1000 oseb 20-66.

Stekel pes. Iz Tržiča poročajo, da je ogrizel v selu Staranzanu stekel pes tri osebe. Psa so ubili ter poklicali zdravnika iz Gorice, da truplo preišče. — Ogrizeni ljudje so v zdravniškejski obskrbi.

Nastopki pijančevanja. Seljak Anton Sacher napil se je pošteno novega vina v Bazovici in se opotekal pozno po noči proti svojemu stanovanju. Padel je o tej priliki v odkrit kanal ter se težko pobil na nogah in si razpraskal obraz. Brat ga je večeraj pripeljal v bolnico.

Poskušeno samoubojstvo. 27letni ključar Anton Berne iz Trsta skočil je dne 8. t. m. ob 1½ uri popoldne iz okna svojega stanovanja v 2. nadstropju hiše štov. 3. na trgu Scoreola na ulico. Pobil se je pa k vsej sreči le malo. Mimogredoči pobrali so ga ter ga odnesli na njegovo stanovanje.

Policijsko. 30letni javni služabnik J. Vouk sprl se je 8. t. m. po noči na ulici z neznanimi ponočnjaki. Zabodel mu je eden nasprotnikov nož v ledja, na kar so vsi pobegli. Vouk je obležal težko ranjen na ulici. — 26letni dimnikar Franjo Aleš iz Ljubljane napadel je o belem dnevu prodajalko oglja Marijo Lipizza v prodajalnici h.-št. 10 v ulici Solitarijo, ukradel ji gl. 250 v gotovem denarju in pobegnil. Udaril je bil nič zlega slučajno prodajalko s polenom po glavi ter jo tako omanil. — Lipizza je le malo ranjena.

RAZNE VESTI.

Glavni dobiček komunalnih srečk dunajskih v iznosu 200.000 gld. zadel je stražmešter Števo pl. Gjurković 12. ulanskega polka. Kupil si je dotično promeso v Ljubljani, kjer je bil polk zaostal po velikih vojaških vajah zaradi smrkavih konj. Gjurković je jako izobražen mož; bil je v mladih letih husarski poročnik, potem je šel z prostovolci v Meksiko, kjer je dospel v vojski do časti ritmajstorja. Umeje se, da bode srečni stražmešter zapustil vojaško službo ter užival brezskrbno plod nenadne sreče.

Povodenj na Štajerskem. Vsled neprestanega dežja je silno narasla Savina. Mesto Celje postalo je otok, kajti vsa okolica je poplavljena. Železnica je še prosta, zaprta pa je po pot v Laški trg. Celjska okolica je od mesta popolnoma odrezana; prebivalci raznih vasij spravili so se na strehe svojih hiš. Utonilo je mnogo živine. V mestu je večina kletij poplavljenih. Gornja savinska dolina pa je vsa pod vodo. —

Do 15. oktobra.

Ker mnogo naših kmetovalcev, oziroma sadjarjev, ki žejejo iz sadja, tropin, brinja, drožij ali bezga, ne ve, da ima vsak dotičnik do 56 litrov žganja prostega državne naklade, se torej tem potem oaznanja, da je § 43. dvornega dekreta z dne 23. septembra l. 1835, št. 63, oglašati kuhanje davka prostega žganje, najkasneje do 15. oktobra vsacega leta pri dotičnem županstvu ali dotični finančni straži.

Listnica uredništva

Gosp. dopisniku v Komnu. Hvala lepa! Za danes prekasno; prihodnjič.

Gorica. — Interpelacija objavimo: Do sedaj nismo mogli zaradi primanjkanja prostora.

Poslano.*)

Povodom 40letnega vladanja Nj. Veličanstva presvetlega cesarja Frana Josipa I. se je v tukajšnji občini mej razumnistvom nabralo 72 gl. 20 kr. za novo šolsko zastavo, koja naj bi šolsko mladino spominjala na to cesarsko slavnost. Prilieno je tudi tukajšnje starešinstvo dovolilo 25 gl. v fond za ubogo šolsko mladež. —

Za vse to se podpisano šolsko vodstvo slavnej darujočej gospodi in slavnemu županstvu v imenu šolske mladine in učiteljskega osebja srčno zahvaljuje!

Vodstvo čveterorazrednice v Komnu

8. oktobra 1888.

Anton Leban, nadučitelj.

Oglas.

V ulici Acquedotto šte. 4 odpre se nova trgovina z svežim sadjem, zelenjavo, Marinjem cvetjem, ribami za akvarije, konzervami za hrano, kitajskim čajem, angleškimi biskoti, pravim jamajskim rumom in južnim vočjem po jako nizkih cenah ter se ob enem jamči za pristnost blaga. — Na vslogo p. n. občinstva je poseben težak, ki dostavlja nakupljene stvari na stanovanje.

Ustanovljeno 1747.

C. kr. dvorni zvonar

Albert Samassa

fabrikant strojev i gasilnega orodja v Ljubljani.

Ubrani zvonovi z upravo. Vse vrste gasilnice, izvrstne sestave za občine, za gasilna društva v mestih in na kmetih. Hidrofori, vojovi za vodo, izvrstne škropilnice, kakor drugo orodje in pripomočki zoper požare. 12-1

Cerkvene svečnice in druge priprave iz bronza. — Sesalke in orodje za vodovode.

Sesalke za vodnjake, za vinske i pivne sode in kadi, za drozganje, gnojnice, podzemeljske namene, ročna in strojna dela. Dalje: kovinsko blago, cevi iz litega i kovanege železa s priteklino, mehovi iz konopnine in gumija itd. po najnižjih cenah. Občine in gasilna društva plačujejo lahko na obroke. 20 svetinj.

FILIJALKA V TRSTU

c. kr. priv. avstr.

KREDITN. ZAVODA

za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na 4-dnevni odkaz 2 1/2 % 30-dnevni odkaz 2 3/4 % 3-mesečni 2 1/2 % 6-mesečni 2 1/2 % 1-letni 3 % Vrednostnim papirjem, glasečim na napoleone, kateri se nahajajo v okrogu pripozna se nova obrestna tarifa na temelju odpovedi od 20. februarja, 20. aprila, in 20. julija.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2 % na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Reko, kakor za Zagreb, Arad, Gradec, Hermanstadt, Inomost, Celovec, Ljubljano in Solnograd — brez troškov.

Kupnja in prodaja

vrednostij, diviz, kakor tudi vnočjenje kuponov pri odbitku 1 % provizije.

Predumi.

Na jamčevne listine pogoji po dogovoru. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednosti 5 1/2 % letnih obrestih do 1000 gl., za večje svote po pogodbi.

Uložki v pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlat ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Trst, 9. marea 1888.

48—16

Zadnji mesec:

Srečke obrtne rastava o cesarskem jubileju samo **50** novč.

Glavni dobitek **25.000** Goldinarjev

Loterijska pisarna komisije za slavnostno obrtno razstavo, Dunaj, Bartensteingasse 4

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Izdajatelj in odgovorni urednik Julij Mikota.

Tiskarna Dolenc v Trstu.

Gorsko maslo, 1 kg. 85 kr.
Namizno 5 franko 4 f. 25 kr.
Ovčji sir 1 95
Radgorski sir od piva 50 kom. 60
Pošilja po poštarskem povzetju trgovina

F. R. HEGRAT

Frenštát pod Radhoštem Moravska.

Varovati se je ponarejenja.

Brázay-a francosko žganje je izvrstno sredstvo proti glavobolu, migreni, boleznim v vseh, na obeh in zobeh, proti ranam, trganju, nahodu, izpahom in madežem na koži in pegam; tudi je jako dobro kot voda za izpiranje ust in ohranjanje zobov, posebno pa se priporoča za umivanje glave, okrepanje rasti las, in odstranjanje grinte. Gena z popisom porabe: mala steklenica 40 nč., velika 80 nč. 4-12
Pristen v Trstu v lekarni Ivana Cillia.

Steklenice imajo vlitto tvrdko Brázaya.

La Filiale della Banca Union TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e Cambio - Valute.

a) Accetta versamenti in Conto corrente, abbonando PER BANCONOTE: PER NAPOLEONI:
3 3/4 % c. preav. di 5 g. ni 2 3/4 % c. preav. di 20 g. ni
3 3/4 % " " " " " 3 3/4 % " " " " "
3 3/4 % " " " " " 3 3/4 % " " " " "
4 1/2 % " " " " " 3 3/4 % " " " " "

Per lettere di versamento in circolazione il nuovo tasso d'interesse andrà in vigore a partire dal giorno 16 rispettivamente dal 23 ottobre 1887.

In Banco giro abbuonando il 3 % interesse annuo sino a qualunque somma; prelevazioni sino a f. 20,000, a vista verso chèque; Importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio la valuta del medesimo giorno.

Assume pei propri correntisti l'incasso di conti di piazza, di cambiali per Trieste, Vienna, Budapest ed altre principali città, rilascia loro assegni per queste piazze, ed accorda loro la facoltà di domiciliare effetti presso la sua cassa franco d'ogni spesa per essi.

b) Sincarica dell'acquisto e della vendita di effetti pubblici, valute e divise, nonché dell'incasso di assegni, cambiali o coupons, verso 1/8 % di provvigione.

c) Accorda ai propri committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie, e ne cura gratis l'incasso dei coupons alla scadenza.

d) Vende le Lettere di pegno 4 1/2 % e 5 % della Banca Commerciale Ungherese di Pest e le lettere di pegno 4 1/2 % dell'i. r. priv. Banca Ipotecaria austriaca di Vienna. Trieste, ottobre 1887.

Najcenejši izvor za kupovanje za zimsko sezijo in Božič!

J. & S. Kessler v Brnu,

Ferdinandove ulice št. 7 sn.,

razpošiljata po poštne povzetji:

10 metrov zimskega lodna za ženske obleke, dvojne širokosti	gid 5 50
10 metrov Vallerie-fanele za ženske obleke, najnovejši uzorec	gid 4 —
10 metrov kalmuka, t-žke baže, najnovejši uzorec	gid 2 70.
10 metrov barhanta za obleke, t-žke baže, najnovejši uzorec	gid 3
10 metrov blaga za ponečne suknje, križastega, najnovejši uzorec	gid 2 50
29 vatov Prostejevskega barhanta, moder in rujav gl. 5 bel in rud-č	gid 6 —
3 10 m-tra blaga za moško obleko za zimo la. gid. 5.50 Ha.	gid 3 5
2 10 m-tra blaga za zimske suknje, modnega, la. gid 10 —, Ha.	gid 6 —
2 10 m-tra blaga za ogrtače, modnega.	gid 6 —
6. kap iz pliša za gospode in dečke	gid 1 50
1. zimska posteljna odeja iz Rouge, komplet-a	gid 3 —
1. šabaka, 190 cm dolga, 130 cm. široka, 1. žolta gid 250, Ha siva	gid 1 50
1. Angora-ogrinjalo, za zimo 1/4, la. gid. 6 —, Ha	gid 2 80
1. ženski jopič iz ovčje volne, (Jersey, vs-h modne barve la, gl. 3, H	gid 1 50
3 krili iz klobučine, bogato taborirani, rud-č, sivi in rujav	gid 3 —
6 parov zimskih nogovic, pl-tenih, v vseh barvah, prost-tn	gid 1 50
1 platnena rjuha, 2 m-tra dolga, brez šiva	gid 1 50
10 metrov posebne preproge, t-žke baže	gid 3 50
1 moška srajca bela i. crnasta, la. gid. 1 80, Ha.	gid 1 20
3 delavske srajce iz beškega oksf rda	gid 2
3 pare gač iz barhanta platna la. gid. 2 50, Ha.	gid 1 80
9 parov zimskih kratkih nogovic, pl-tenih, v vseh barvah	gid 1 10
6 ženskih srajc iz modnega platna ali šifona, la. gid. 5. —, Ha	gid 3 25
3 nočni korseti i. šifona, vezani la, gid. 4. —, Ha.	gid 1 80
1 zastor iz jute, moški naris, la. gid. 3 50, Ha.	gid 2 30
1. garnitura pregrinjaj, 1 prt in 2 post. pregr. iz ripsa gid 450, iz jut	gid 3 50
20 vatov domačega platna, t-žke baže, 1/4, gid. 5.50, 1/4	gid 4 20
29 vatov oksforda najnovejši naris	gid 4 50
9 vatov kanafasa, najnovejši naris, najboljša baže	gid 6 —
3 prt. vseh barv, 1/4 gid 2 —, 1/4	gid 1

Uzorci zastonj in franko.

Pivovarna „Farrach“ pri Gradcu

Pivo Farrach, katero je uže od davna priljubljeno pri občinstvu, našlo je enak dober vspeh tudi pri našem občinstvu, odkar je vpeljavno v Trst.

Izvrstno to pivo se toči v raznih pivarnah in gostilnah; dobi se v steklenicah in iz soda ter se naročuje pri glavnem zastopu pivovarne „Deposito di Birra di Farrach“ v Trstu, Barriera vecchia, h. št. 5, scala d'oro Telefon št. 275.

Glavni zastopnik Izidor Jelenko v Trstu.

Rajžev skrob (štirka)

tovarne na Reki

(z boleto in brez nje)

zagotovljen, prost vseh tujih snovij, zaradi tega se lahko upotreblja brez strahu v hranilno sredstvo. Kar se tiče kakovosti kakor tudi cene, ne boji se nobene konkurence, o čemer se lahko prepriča vsak, ako kupi z malimi nove malo škatljico.

Dobiva se v zalogi via Carintia N. 22 v Trsti

in pri Ferd. Cumar, Via Cavana — Peter Grassi, Via Economo 5 — M. Gregorich, Via Riborgo 2 — G. Godnig, Piazza Barriera — A. Godnig, Via Barriera vecchia 31 — Q. Hellriegel, Via Sette fontane — G. A. Ongaro, Piazza Squero vecchio — A. Mac-cari e C., Via Maleanton 1 — A. Maldini Via San Sebastiano 1 — V. Millonig, Via Ghena N. 4 — Antonio Paparotti, Via Sant' Antonio 4 — G. Patermost, Via Bastione 2 — Taucer e Pirich Via S-adion — A. Sciolis, Via Barriera 3 — G. Sguezl, Via Barriera 17 — F. Tranquillini Prodajalnica — E. Trevisani, Via Acquedotto i Via Caserma — B. Urizio, Via Acquedotto — V. Visnovich, Via Solitario 21 — A. Zelen, Via della Caserma 1.

Relno! Neverjetno po ceni!
JESENSKE IN ZIMSKO OBLEKE.

Za Moške.

Naznaniti treba širokost prsij ter vnanjo in notranjo dolgost hlač.	
1 fina obleka iz češljanega suknja	gl 18. —
1 " " Melton suknja	" 13. —
1 " " površna suknja	" 13. —
1 " " Mandarin zimska suknja	" 18. —
1 Menčikof za popotovanje	" 14. —
1 lovska suknja iz valjanega suknja	" 4 50
1 " " fina	" 6 50

Za dečke od 9 do 15 let.

Naznaniti treba širokost prsij ter vnanjo in notranjo dolgost hlač.	
1 fina obleka iz češljanega suknja	" 12. —
1 " " Melton suknja	" 10 50
1 Wawes-Menčikof z kapuco	" 9 —
1 W wes-Menčikof z kapuco iz valjanega suknja	" 8 —

Za deco od 2 do 8 let.

Prosim, da se pove statost.	
1 fini jesenski kostum iz suknja	" 6 —
1 belgijski " " " " "	" 4 —
1 Wawes-plašček z kapuco	" 6 50
1 " " " " " " "	" 4 50

Vsakovrstne suknene hlače od for. 4. — do for. 7. —
Obleke in perilo za dečke po najnižji ceni — Uniforme za druž-tva napravijo se naglo in prav cenó Kostumi za otroke iz bombaža od 2 gl. dalje

Razpošiljatev: Wien, II., Kraftgasse 3, Th. 5
proti poštne povz-tju. Kar se komu ne stopade, vzame se 2 dni po prejemu nazaj.